

P4 Explorelab Reflectierapport

Emma Noordman

4103467

Examinator: Daan Vitner

Ontwerpdocent: Robert Nottrot

Bouwtechnologie docent: Jan van de Voort

Onderzoeksdocent: Michiel Smits

P4 datum: 10 maart, 13.30 -14.30

Locatie: Zaal C

De relatie tussen het project en de sociale context

Het herbestemmen van de Utrechtse Antoniuskerk te midden in de wijk Lombok tot nieuwkomersschool voor nieuwkomers¹ smelt twee ruimtelijke problemen samen tot een nieuwe oplossing. Accommodaties voor het nieuwkomersonderwijs² zijn kwantitatief en kwalitatief door geldgebrek en gebrek aan kennis vaak onder de maat. Het herbestemmen biedt hierin een goede uitkomst om tot een goedkopere, snellere en kwalitatief goed schoolgebouw te komen.

Anderzijds geeft de nieuwe functie, de Antonius kerk (die te koop staat) zijn maatschappelijke betekenis terug. Door toenemende secularisatie zullen de komende 10 jaren namelijk een kwart van de 1.8000 katholieke kerken in Nederland leeg komen te staan. Vooral Utrecht als kerkenstad moet voor dit probleem passende oplossingen vinden. De kerken zijn belangrijke architectonische gebouwen. Ze hebben emotionele waarde, gunstige locaties, en monumentale status en moeten behouden blijven.

Het herbestemmen biedt voor het nieuwkomersonderwijs veel perspectief. Er zijn ten eerste forse besparingen mogelijk op bouwkosten door het hergebruik van een bestaande schil. Voor het nieuwkomersonderwijs waar weinig financieren voor is, is dit erg voordelig. Het hergebruiken van de bestaande schil biedt ook besparingen op bouwtijd. Door plotselinge fluctuaties in de nieuwkomersaantallen kunnen er binnen korte tijd nieuwe locaties nodig zijn. Deze kunnen door herbestemming snel gerealiseerd worden. De centrale stedenbouwkundige situatie in de wijk van kerken geeft nieuwkomers letterlijk en figuurlijk een plek in het midden van de maatschappij. De transformatie van een oud christelijk gebedshuis, kan voor een groep nieuwkomers met achtergronden met andere geloofsovertuigingen als leermiddel dienen. Het leren van de Nederlandse normen en waarden is op deze school een doel. In dit schoolgebouw wordt namelijk letterlijk zichtbaar dat iedereen vrijheid heeft zijn eigen geloof te praktiseren, en deze niet veroordeeld worden. Het kerkgebouw vormt dus de eerste stap in het leerproces van het leren van de Nederlandse normen en waarden.

De specifieke transformatie van de Antoniuskerk in Lombok vormt een voorbeeld van een oplossing hoe andere kerken getransformeerd kunnen worden tot nieuwkomersschool. Hierin wordt er een bredere oplossing geboden om tot het oplossen van beide problemen te komen. De kerken krijgen een maatschappelijke functie en de schoolaccommodaties kunnen snel, redelijk goedkoop en met kwaliteit op een centrale plek gebouwd worden.

Nieuwkomerskinderen hebben vaak een achterstand op Nederlandse kinderen. Voor hun is een mogelijkheid tot goede persoonlijke ontwikkeling door middel van onderwijs van groot belang. Een schoolgebouw heeft invloed op het onderwijs en de ontwikkeling van kinderen. Een kwalitatief goed schoolgebouw kan daarbij bijdragen aan de toekomst van individuen, maar ook aan de maatschappij die opgebouwd is uit deze verschillende individuen.

¹ Kinderen die nieuw in Nederland zijn; asiel- en vluchtelingen kinderen, arbeidsimmigranten kinderen en expat kinderen.

² Onderwijs voor nieuwkomers, gericht op het leren van de Nederlandse taal en normen & waarden, voor een periode van 12 tot 15 maanden, om succesvol door te kunnen stromen naar het reguliere onderwijs.